

АРХИТЕКТЕ ТРАЖЕ КОМОРУ

АПЕЛ Професори Архитектонског факултета желе да се регулише статус струке

ФОТО А. СТЕВАНОВИЋ

Наши ствароци још не могу да раде на тржишту Европске уније

ПРВИ пут у историји Србије током 170 година колико се школују архитекте, тек је прошле године, у сегменту едукације, на иницијативу Архитектонског факултета, архитектура званично постала и уметничка област, па је сада заступљена и у техничко-технолошком пољу и у пољу уметности.

Без обзира на то што је архитектура на одређени начин присутна и у Закону о култури, што је пракса свуда у Европи, њен статус у друштву је и даље недовољно дефинисан, кажу, за "Новости", ванредни професори Архитектонског факултета Милан Ђурић и Весна Цагић Милошевић, потписници иницијативе за утврђивање регулисане професије архитекте и успостављање коморе архитеката, недавно прослеђене Влади Србије.

Милошевићева: Архитекте су овде традиционално сврставане у инжењере

- Постоји тај феномен располућености архитектонске професије између естетског и техничког, тако да смо еснафски подељени на два сегмента, који би требало да се споје - објашњава Ђурић.

- Један део - репрезентативна еснафска удружења, налази се под ингеренцијом Министарства културе, а други, технички, под ингеренцијом Министарства грађевине.

Репрезентативна удружења у култури (УЛУПУС, Удружење архитеката Србије, Академија архитектуре), како објашњава саговорник, регистрована су као невладине организације, па се често преко штапа и канала

УГРОЖЕН ЈАВНИ ПРОСТОР

РЕГУЛИСАЊЕ правила ове струке и формирање комора чији чланови би били овлашћене архитекте (њихова садашња лиценца не обезбеђује самостално бављење професијом) унапредила би квалитет рада и одговорност. Последично, закључују наши саговорници, то би утицало и на јавни простор који је тренутном ситуацијом најугроженији.

ПОКРЕТАЧИ Весна Цагић Милошевић и Милан Ђурић

сналазе чак и за плаћање чланарине у међународним организацијама, док је Инжењерској комори, којој су

архитекте припале 2003, после дуже кризе, Министарство грађевине одузело овлашћења, уводећи ванредне мере. То додатно отежава положај струке који је, према мишљењу европских

експерата, лошији него у земљама из окружења.

- Архитекте су овде традиционално сврставане у инжењере, због чега је и настао читав овај проблем - додаје Весна Цагић Милошевић. - Ми и у називу имамо дипломирани инжењер архитектуре, односно мастер инжењер архитектуре, а требало би да буде мастер архитектуре, јер већ сам појам архитекте у себи садржи то инжењерско и уметничко у значењу. Архитектура у ЕУ спада у ре-

НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕС

У СМISЛУ националног идентитета, архитектура је национални интерес - сматра Весна Цагић Милошевић. - Кроз јавне моделе, конкурсе, којима се решавају сви јавни објекти, требало би да се подиже свест приватних инвеститора, који по дефиницији улажу новац зарад сутрашњег профита. На јавни интерес њих може да обавезе само закон, и то је посао државе. Лично мислим да је у овом тренутку важно да се то регулише како треба, јер је једина стратегија ове државе, која се чита последњих двадесет година, процес придруживања ЕУ. Тај процес ће донети неке регулативе, у које, нажалост, није укључен интерес идентитета. Хрвати који раде на формирању националног идентитета доста тога су урадили управо кроз архитектуру.

гулисане професије и даје јој се могућност директног међусобног признавања унутар Уније, као што су медицинске професије или адвокати. Зато је неопходно да добијемо и своје регулаторно тело, односно комору, јер уколико се то не би десило, наше архитекте не би могле да раде на тржишту Европске уније, а све наше колеге из ЕУ би могле да раде код нас. То је огроман дисбаланс и друштвени проблем.

Како нам објашњава двоје саговорника, покретача ове иницијативе, коју су потисали и мр Драгана Чупић, дипл. инж. грађевине, и инжењер консултант Никола Матић, тек се сада, када су отпочели преговори о придруживању ЕУ, иако је одавно било сличних безуспешних покушаја, створила политичка воља да се њихови професионални проблеми реше.

- Направљен је напредак у односу на 2012, када Министарство грађевине није признавало архитектуру као професију - додаје Ђурић. - У закону није ни постојала реч архитектура. Последње три године Министарство грађевине је у нашој области урадило више него у претходних 15. Многе ствари су промењене боље, први пут су у закон уведене класификације на архитектонске и инжењерске делатности. У решавање овог проблема укључили су се Канцеларија за европске интеграције, Министарство културе, а нарочито Министарство просвете, које је прво схватило положај архитеката и едукацију ускладило са европским нормама. Једино није направљена комора. ■ М. КРАЉ